

ZAKRES ZADAŃ PIELEŃNIARKI PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ i POŁOŻNEJ PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ

CZĘŚĆ I

1. Pielęgniarka podstawowej opieki zdrowotnej, zwana dalej „pielęgniarką POZ”, i położna podstawowej opieki zdrowotnej, zwana dalej „położną POZ”, planuje i realizuje kompleksową opiekę pielęgniarską, opiekę położniczo-neonatologiczno-ginekologiczną nad świadczeniobiorcą w miejscu zamieszkania i nauki, z uwzględnieniem miejsca wykonywania świadczenia, w zakresie:
 - 1) promocji zdrowia i profilaktyki chorób;
 - 2) świadczeń pielęgnacyjnych;
 - 3) świadczeń diagnostycznych;
 - 4) świadczeń leczniczych;
 - 5) świadczeń rehabilitacyjnych.

CZĘŚĆ II

A. Zakres zadań pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej

1. Pielęgniarka POZ planuje i realizuje kompleksową opiekę pielęgniarską w zakresie posiadanych kompetencji nad osobą, rodziną, społecznością w środowisku zamieszkania, z uwzględnieniem miejsca udzielenia świadczenia, obejmując opieką:
 - 1) zdrowych i chorych niezależnie od płci i wieku, z wyłączeniem noworodka i niemowlęcia do drugiego miesiąca życia;
 - 2) osoby niepełnosprawne.
2. W ramach udzielania świadczeń opieki zdrowotnej pielęgniarka POZ współpracuje z:
 - 1) lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej, zwanym dalej „lekarzem POZ”;
 - 2) pielęgniarką środowiska nauczania i wychowania lub higienistką szkolną;
 - 3) położną POZ;
 - 4) pielęgniarką opieki długoterminowej domowej;
 - 5) innymi świadczeniodawcami zgodnie z potrzebami podopiecznych;
 - 6) przedstawicielami organizacji i instytucji działających na rzecz zdrowia;
 - 7) rodziną lub opiekunami świadczeniobiorcy.
3. Świadczenia w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób obejmują:
 - 1) rozpoznawanie, ocenę i zapobieganie zagrożeniom zdrowotnym u świadczeniobiorców;
 - 2) rozpoznawanie potrzeb pielęgnacyjnych i problemów zdrowotnych świadczeniobiorców;
 - 3) prowadzenie edukacji zdrowotnej;
 - 4) prowadzenie poradnictwa w zakresie zdrowego stylu życia;
 - 5) monitorowanie rozwoju dziecka;
 - 6) realizację programów zdrowotnych, programów polityki zdrowotnej i profilaktyki chorób;
 - 7) prowadzenie działań profilaktycznych u świadczeniobiorców z grup ryzyka zdrowotnego;
 - 8) organizację grup wsparcia;

- 9) profilaktykę chorób wieku rozwojowego;
 - 10) edukację w zakresie obowiązkowych szczepień ochronnych oraz informacje o szczepieniach zalecanych.
4. Świadczenia pielęgnacyjne obejmują:
- 1) realizację opieki pielęgnacyjnej u świadczeniobiorców w różnych stanach zdrowia i choroby zgodnie z aktualną wiedzą medyczną i współczesnymi standardami opieki pielęgnarskiej;
 - 2) wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych;
 - 3) przygotowywanie i aktywizowanie do samoopieki i samopielęgnacji w chorobie i niepełnosprawności.
5. Świadczenia diagnostyczne obejmują:
- 1) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych;
 - 2) wykonywanie badania fizykalnego;
 - 3) wykonywanie podstawowych parametrów życiowych i ich ocenę oraz interpretację;
 - 4) ocenę stanu ogólnego chorego oraz procesu jego zdrowienia;
 - 5) ocenę jakości życia i wydolności psychofizycznej świadczeniobiorcy;
 - 6) wykrywanie odchyleń od normy rozwojowej;
 - 7) wykonywanie testów diagnostycznych poza laboratorium w oparciu o zestawy i aparaturę przeznaczoną do wykonywania oznaczeń w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy;
 - 8) ocenę i monitorowanie bólu;
 - 9) ocenę wydolności pielęgnacyjno-opiekuńczej rodziny;
 - 10) pobieranie materiału do badań diagnostycznych;
 - 11) wystawianie skierowań na wykonanie określonych badań diagnostycznych, w tym medycznej diagnostyki laboratoryjnej, z wyjątkiem badań wymagających metod diagnostycznych i leczniczych stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta – zgodnie z wymogami art. 15a ust. 6 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1251).
6. Świadczenia lecznicze obejmują:
- 1) udzielanie pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i w nagłych zachorowaniach, w tym prowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej;
 - 2) podawanie leków różnymi drogami i technikami zleconymi przez lekarza, w tym wykonywanie iniekcji domięśniowych, dożylnych, podskórnych, śródskórnych oraz wykonywanie wlewów dożylnych;
 - 3) zakładanie opatrunków na rany, odleżyny i oparzenia;
 - 4) cewnikowanie pęcherza moczowego i usuwanie cewnika;
 - 5) płukanie pęcherza moczowego;
 - 6) wykonywanie wlewów lub wlewek doodbytniczych;
 - 7) w porozumieniu z lekarzem wykonywanie zabiegów pielęgnacyjno-leczniczych w stomiach, przetokach i trudno gojących się ranach;
 - 8) zdejmowanie szwów;
 - 9) wykonywanie inhalacji;
 - 10) wykonywanie zabiegów z zastosowaniem ciepła i zimna;
 - 11) ustalanie diety w żywieniu przewlekle chorych;
 - 12) dobór technik karmienia w zależności od stanu chorego;
 - 13) doraźną modyfikację dawki leków przeciwbólowych, w uzgodnieniu z lekarzem i zgodnie z wykazem leków, do podawania których jest uprawniona pielęgniarka;

- 14) zgodnie z wymogami art. 15a ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej:
 - a) ordynowanie leków zawierających określone substancje czynne, z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe, oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, w tym wystawianie na nie recept,
 - b) ordynowanie określonych wyrobów medycznych, w tym wystawianie na nie zleceń albo recept.
7. Świadczenia rehabilitacyjne obejmują:
 - 1) rehabilitację przyłóżkową w celu zapobiegania powikłaniom wynikającym z procesu chorobowego i długotrwałego unieruchomienia;
 - 2) usprawnianie ruchowe;
 - 3) drenaż ułożeniowy, prowadzenie gimnastyki oddechowej;
 - 4) ćwiczenia ogólnousprawniające;
 - 5) ułożenie i przemieszczanie chorego w łóżku.
8. Pielęgniarka POZ środowiska nauczania i wychowania planuje i realizuje opiekę pielęgnacyjną nad świadczeniobiorcami na terenie szkoły lub w placówce, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, z późn. zm.), w porozumieniu z dyrektorem szkoły lub placówki.

B. Zakres zadań położnej podstawowej opieki zdrowotnej

1. Położna POZ w zakresie posiadanych kompetencji realizuje kompleksową pielęgnacyjną opiekę położniczo-neonatologiczno-ginekologiczną obejmującą:
 - 1) edukację w zakresie planowania rodziny;
 - 2) opiekę w okresie ciąży, porodu i połogu;
 - 3) opiekę nad kobietą, noworodkiem i niemowlęciem do drugiego miesiąca życia;
 - 4) opiekę w chorobach ginekologicznych;
 - 5) opiekę nad kobietą w każdym okresie jej życia.
2. W ramach udzielania świadczeń opieki zdrowotnej położna POZ współpracuje z:
 - 1) lekarzem ginekologiem (położnikiem) udzielającym świadczeń specjalistycznych w zakresie jej zadań;
 - 2) lekarzem POZ i w porozumieniu z lekarzem wykonuje świadczenia lecznicze;
 - 3) pielęgniarką POZ;
 - 4) pielęgniarką środowiska nauczania i wychowania;
 - 5) pielęgniarką opieki długoterminowej domowej;
 - 6) położną zatrudnioną w specjalistycznej poradni położniczo-ginekologicznej;
 - 7) innymi świadczeniodawcami zgodnie z potrzebami świadczeniobiorców;
 - 8) przedstawicielami organizacji i instytucji działających na rzecz zdrowia.
3. Świadczenia w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób obejmują:
 - 1) edukację w zakresie prozdrowotnego stylu życia kobiety;
 - 2) przygotowania do porodu z uwzględnieniem porodu rodzinnego;
 - 3) poradnictwo w zakresie higieny odżywiania w okresie ciąży i połogu;
 - 4) poradnictwo w zakresie pielęgnacji i prawidłowego żywienia noworodka i niemowlęcia do drugiego miesiąca życia;

- 5) poradnictwo laktacyjne i promowanie karmienia piersią;
 - 6) kształtowanie postaw rodzicielskich;
 - 7) edukację i udzielanie porad w zakresie powrotu płodności po porodzie i metod regulacji płodności;
 - 8) profilaktykę chorób ginekologicznych i patologii położniczych;
 - 9) edukację kobiety we wszystkich okresach życia w zakresie prowadzenia samoobserwacji oraz podejmowania działań w celu wczesnego wykrywania i likwidacji czynników ryzyka nowotworowego;
 - 10) edukację w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV oraz chorobom przenoszonym drogą płciową;
 - 11) profilaktykę chorób wieku rozwojowego;
 - 12) edukację w zakresie szczepień ochronnych.
4. Świadczenia pielęgnacyjne obejmują:
- 1) planowanie, realizację i ocenę opieki pielęgnacyjnej nad:
 - a) kobietą w okresie ciąży, porodu i połogu,
 - b) noworodkiem i niemowlęciem do drugiego miesiąca życia,
 - c) kobietą ze schorzeniami ginekologicznymi;
 - 2) przygotowanie i wspieranie rodziny w opiece świadczonej na rzecz noworodka, niemowlęcia i kobiety;
 - 3) przygotowanie kobiety do samoopieki i samopielęgnacji.
5. Świadczenia diagnostyczne obejmują:
- 1) przeprowadzanie wywiadu środowiskowego lub rodzinnego;
 - 2) monitorowanie rozwoju ciąży fizjologicznej;
 - 3) wykonywanie badania położniczego u kobiet;
 - 4) ocenę relacji rodziny z noworodkiem i niemowlęciem do drugiego miesiąca życia;
 - 5) monitorowanie przebiegu połogu i rozwoju noworodka i niemowlęcia do drugiego miesiąca życia;
 - 6) obserwację i ocenę rozwoju psychoruchowego noworodka i niemowlęcia do drugiego miesiąca życia oraz adaptacji do środowiska zewnętrznego;
 - 7) wykonywanie pomiarów u kobiety i noworodka oraz ocenę tych pomiarów;
 - 8) u noworodka ocenę poziomu bilirubiny w oparciu o topografię żółtaczki według schematu Kramera oraz pobieranie materiału do testów przesiewowych w kierunku wykrycia chorób metabolicznych;
 - 9) wykonywanie testów diagnostycznych poza laboratorium w oparciu o zestawy i aparaturę przeznaczoną do wykonywania oznaczeń w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy;
 - 10) pobieranie materiału do badań diagnostycznych;
 - 11) wystawianie skierowań na wykonanie określonych badań diagnostycznych, w tym medycznej diagnostyki laboratoryjnej, z wyjątkiem badań wymagających metod diagnostycznych i leczniczych stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta – zgodnie z wymogami art. 15a ust. 6 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej.
6. Świadczenia lecznicze obejmują:
- 1) udzielanie pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i w nagłych zachorowaniach, w tym prowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej;
 - 2) udzielanie pomocy położniczej i neonatologicznej w stanach nagłych do czasu przybycia lekarza;
 - 3) przyjmowanie porodu nagłego w warunkach domowych;

- 4) zabezpieczenie naciętego lub pękniętego krocza;
- 5) udzielanie pomocy w okresie laktacji;
- 6) wykonywanie zabiegów leczniczych, w tym:
 - a) podawanie leków różnymi drogami i technikami zleconymi przez lekarza, w tym wykonywanie iniekcji domięśniowych, dożylnych, podskórnych i śródskórnych oraz wykonywanie wlewów dożylnych,
 - b) zdejmowanie szwów,
 - c) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiet, usuwanie cewnika, płukanie pęcherza moczowego,
 - d) wykonywanie wlewów lub wlewek doodbytniczych,
 - e) płukanie pochwy,
 - f) leczenie i opatrywanie oparzeń, ran oraz odleżyn we współpracy z pielęgniarką POZ,
 - g) wykonywanie zabiegów z zastosowaniem ciepła i zimna;
- 7) ustalanie diety kobiety zgodnie z potrzebami;
- 8) doraźną modyfikację dawki leczniczej leku przeciwbólowego, w uzgodnieniu z lekarzem i zgodnie z wykazem leków, do podawania których uprawniona jest położna;
- 9) zgodnie z wymogami art. 15a ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej:
 - a) ordynowanie leków zawierających określone substancje czynne, z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe, oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, w tym wystawianie na nie recept,
 - b) ordynowanie określonych wyrobów medycznych, w tym wystawianie na nie zleceń albo recept.
7. Świadczenia rehabilitacyjne obejmują:
 - 1) ćwiczenia usprawniające w ciąży, porożu i schorzeniach ginekologicznych;
 - 2) wykonywanie drenażu ułożeniowego u kobiety;
 - 3) prowadzenie gimnastyki oddechowej, relaksacyjnej i przygotowującej do porożu oraz porożu.

CZĘŚĆ III

Przepisy załącznika nie naruszają praw i obowiązków pielęgniarki POZ i położnej POZ do realizacji zadań i stosowania procedur wynikających z odrębnych przepisów.